

Arbeiter

Wir mir noch e beweis breichten, fir omzugesin, datt d'arbechskraft me' he'ch ewe' an der vergangenheit ogeschtitzt muss gin, da get en ons an dem moment bruecht, wann ei geilt d'reconstructio'n vun onsem land ze meschieren.

LETZEBURG DER LETZEBURGER (DEUT. V. D. UNION) ORGAN VUN DER UNION * ECH DINGEN DER HEWECHT (ANG. DE. BLANNEN)

D'Union erchenft 3 mol d'woch. — Abonnement: 30 fr. pro Quartal — Einzelnummer 1.50 fr. — Geschäfts- an amlech annoncen 2 fr., all aner annoncen 1.75 fr. — Expeditio'n a redactio'n: Al-Awenü 40 — Telefon 51-85 — Postcheck Nr. 6491 — Spuerkesgiro 800 — Interbankkont Nr. 2757 — Verantwortlech ass de redactio'ncomité. Jor 2. Nummer 11. 25. Januar 1945

Ons enzeg reitong ass d'arbechtskräft am den d'arbechtswällen!

Reconstructio'n

Et ass ze begre'ssen, datt a leschter zeit d'fro vum der praktescher reconstructio'n an onsen zerschte gebidder dax besprach get an datt sech de' interesseert kresser dorwer gehet reg de kapp zenbrüchen. Des fro ass fir onst land fir de' nächst 10 jor de' allerwichtigst. Et get em milliarden, de' entweder zweckme'sseg ugewandt oder zum schued vun der allgemengheit verbrüt kenne gin. Zengtausende vun evaceerten sollen erem en dach iwert de kapp kre'en, an nemmen durch schnell agreifen kenne weider baulch schied verhömert gin. Et soll durfir direct eng art bautenminister geschate gin, an dem vrun allem me' baulchleidde a we'negere affekolen vertruede solle sin, we' iwerhapt am gro'sse ganzen me' fachleidd ewe' bis elo fir d'reconstructio'n erunzeze' sin.

Könnte mir net, we' onst nopeschland Holland als eng entschidegong fir ons verwüst gebidder un eng amnechio'n vun deitschem gebidd denken? Dat gëng ons erlahen verschidden total zersteert letzburger d'fiter, matt kengem eso' gunden akerland bei der reconstructio'n a gre'sser propriéitien opzedelen, an dene bauerem vum der Our an der Musel, doiwere, nodem datt de' deitsch bauerem emgestiedelt wieren, och gre'sser betribaner zo'zwuelen.

arbechtlager einnertrecht, net bei der emengdummahong vun dene schied, de' si matt ugericht hun, beschäftegt gin? Ass dat system net ville Letzburger an de leschte joren doiwere virdemonstret gin. Fir wat sollen ons spezialisieret gro'wen an schmelzarbechter, de' ons gro'ssindustrie dregend no dem krich brauch, fir 5 bis 10 jor als baurarbechter emgeleert gin? Wie soll des arbechler an de'schnelzen a gro'wen ersetzen a'wat soll a normalen zeiten aus desen iwerfloss u baurarbechter gin?

Den handwielksbetreiber war standdarbarrecht ze roden, wat eng verbrülegong, tempo a verbesserong vun der getescher arbecht bedeft. E schreinerbetrieb z. b. mecht fenstere, en aneren d'iren, erem en aneren schief, descher, still a. e. w. Dat soll natrlech net heschen, datt missi o'ni goit fir konscht drop lass geschaffi gin. Et kint am gëndel no plang an enner opsticht vu fachleidd onst handwielks, dat fre'er eso' he'ch geschätzt wor, erem he'ch kommen. Eng reconstructio'n, de' nemmen op fackarrecht geng hero'en, wir e schued fir d'land, de' net me' gudd ze mache wir. Wa mir op jorzengten hi plangen an d'käschten durfir sech op generatio'nen verdede sollen, da wille mir och gro'ss denken. Dat all-haltbetreiber d'at. 1945

opstellungen vum schued an der durchferong vu sofortmassnahmen, fir weidere schued ze verhiden, beschäftegt sin, kenten an der zeit de' statisch plazen, de' nach hau' iwer genug geschoit personal verfügen, schon matt de plangen a gro'ssen zich ufänken. Des ennerlagen solle spe'der vun de privatarchitekten, no de' jewelligen bedierfnisser weider verarbecht gin. Best hand an hand schafften le'st vill zeit a geld rescht a wiert sech och bestemmt zum beschien vum ganzen aus.

Direct no der befriong vun den zerschteerten gebidder an der opstellung vum de schied soll zum e'schlen den dringlechkeitsvrang bestemmt gin vun den einzelnen bauprojekter. Zum beispill: sollten handwielks- a baurarbechtere, de' fir d'ukurbelung vun der wirtschafft wichtig sin, de vitzok hun vrun de privatseiser.

El get net dur, datt de stant dem bauer hellet seng arbechskraft bezuelen. El get net dur, datt en op anereem wé, d'odurch z. b. datt en den, de' beim'shat, bei der gemeng oder bei der industrie wëllt an arbecht kommen.

D'bedeitung vun der arbechskraft

An der klassescher nationalökonomie hësch et, datt d'productio'n vun denen 3 faktoren: arbecht, buedem a kapital ofhängeg ass. Dorausser ass d'consequenz genu gin, datt de wërt vun de produzeret waren och op de' drei elementer ze verdeden ass. An der wirklechke't ass et ni zo' enger exacter distributio'n vun revenu kom. De' drei elementer woren durch drei parteien vertrat, d'arbecht durch d'arbechter, buedem durch de buedemhändler, de buedemspeculant an de bauer, d'kapital vun den entreprenuren an den industriellen. Dobei wor natrlech d'regel, datt de', de' de buedem hāten, och gewenlech de' leidde woren.

Wat wor d'resultat? Et si nei theorien entstan, de' d'arbecht als de grond vum wërt iwerhapt bezöchen, an de ganze gewinn der arbecht zo'geschriwen hun. An politesche hewen sin d'gewerkschaften matt directe furderongen opgetraht, et kom zo' dene gro'ssen zsummeste'ss, de' d'welkongle'k vu 1914 an och delweis dat vu 1940 erbeiget'ert hun. Hätt den arbechter an der vergangenheit me' verdenft, da wären d'fabriken net an dem möss vergre'ssert gin, oder we' d'championnen aus dem buedem geschoss an d'ökonomesch krisis matt hiren urge politesche suten wir kénno's eso' schlemm gin. Durch dese krich huert d'erkennmess sech durchgerongen datt d'verhessere-

Spuert landwirtschaftlech arbechskraft!

El get net dur, datt de stant dem bauer hellet seng arbechskraft bezuelen. El get net dur, datt en op anereem wé, d'odurch z. b. datt en den, de' beim'shat, bei der gemeng oder bei der industrie wëllt an arbecht kommen.

Als weider entschidegong misste mir fir d'systematesch ausreibebering vum onsen bescheit op d'manst dat selwecht vu bauholz aus Deutschland kre'en. Dat gëit och fir aner baumaterialien, de' a gro'sse massen gebraucht gin, ewe z. b. rheinesch tuffsteng a. e. w.

Mir haten hei am land an normalen zeiten, bei engem bescheidenen bauvolumen emmer e mangel u gescho'lt-ten bauhandwierker. We' wëlle mir des fro an der nokrichszeit le'sen, wa mir ons vill ze vill un dat national halen? Menger ménong no wiren italiénesch arbechter, de' joreläng matt eiser bauweis bekannt woren, no der iwerpre-wong vum hirer haltong während dem krich, net kategoriech auszeschalten. Fir wat sollen net bëlleg deitsch ar-bechtskräften, als reparatio'nsbeitrag hei binnen „dienstverpflichtet“ gin; an

AUS DER GROSSERWAHL

An der ostfront gët d'russesch offe-siv vum dag zu dag a vu stonn zu stonn me' stärk. D'schluecht vu Polen gët dem enn entge'nt, d'schluecht em deitsch-land gët un an onerbettliche' weider. D'russen hun hir panzerspëtzen matt gewaltiger schnellgët virgedreect an hun d'infanterie matt camionen un d'front erubrecht. D'preisen hu keng zeit me' krit, hire réckzog ze urdnen an eng nei verdédegongsin opzebauen.

A Schlesien sin d'russen, nodém se Krakau geholl, weider no westen ge-sto'ss, an hun op bréder front de' al preisesch grenz iwerschraht a bedreén Breslau vum osten, süden a norden. Se hun d'Oder op enger front vu 60 km errécht. Si stin dicht viru Leubus, viru éland vum eso' ville gudde Letzeburger gesin huet. Den énneschten dél vum dem schlesesche keil ass no süden age-schwenkt, an huet zum ziel d'ganz schlesescht kuelegebit am eiltempo a me'glecht onbeschidegt ze besetzen. D'preisen hu sämtlech kuelenarbechter aus de gro'wen erausgeholl, matt ge-wirer bewaffnet, an se als onausgebild-kanon'nefudder vir an d'front ge-scheckt. Vu Schlesien ass hun d'preise

D'zentralgebei vum der „Unio'n“ ass an der jo'selströss No. 7. - Tel. 67-38 an 67-39. - Tel. vum der redactio'n 51-35.

schlecht soll bei der reconstructio'n net grad'eso' schlecht érem dohi gesät gin. Allerding's durfe mir net zevill gro'ss denken a plangen.

Fir de' gro'ss algemeng plangen wär stiedbaulech a landschaftlech ge-duecht, an am énzelen an enger neier form, de rot vu fachtelid unzefroen. Wann ech soen neiarteg, dann denken ech u bespriechongen op der plaz matt déne fachtelid, de' a fro kommen no dem motto „du choc des idées“, an net we' et fre'er bei ons eso' oft am ge-brauch wor, dat concouren läng ge-dauert hun a schlecht bezuelt go'wen. Si hu méchtsents matt gro'ssartige bil-der a perspektiven geennt, de' dann an der wíerklíche' no längem prozess érem émgearbecht go'wen. Dofir féit ons haut d'zeit an d'personal.

Elo wo' d'privatarchitekten matt den

vu Jehir de ganze südosten vum Europa bedréit. Fällt Schlesien, dann ass de' menace é vir allemol verbei.

Am polnesche corridor sin d'russen, nodém se Warschau, Hohensalza, Gne-sen a Bromberg geholl, op Posen zo'ge-sto'ss, wo' schwerer kámpf am gang sin. De fall vum déne stíed mecht de wé op no Berlin, vum dem d'russen kaum nach 200 km ewech sin.

An Ostpreisen sin d'russen vum der Memel erof virgesto'ss an hun Tilsit, Gumbinnen, Insirburg an Labiau ge-holl, lauter stíed, de' de belschen a franse'sche krichsgefangenen als krichs-gefangeneläger a schlechter érennerong sin. Vum Narew erop hun d'russen Nei-denburg, Tannenber, Allenstein, Oster-ode, Deutschi-Eylau an Morhungen ge-holl a sto'ssen direkt op d'Ostse' zo'. Domadder get Kíniksbiérg agekesselt a gët sengem gerechte schicksal entge'nt. Tannenberg wor vum leschte krich un d'versennbildong vum preisesche sig-íwer den osten. Do wor och am ehren-mal d'graw vum Hindenburg, a mir denken nach matt fréd un de sprochen, dé virun engem jor emol eng ke'er e preiseschen urlauber matt kreid gro'ss íwer sei grav geschriwen hát:

„Steh auf du oller Streiter, In Russland steht ein Gefreiter, Der kommt nicht ein Gefreiter, Am westen ze'en d'preisen sech no richte berichten émmir me' aus dem slock eríwer an d'Eifel zreck. No dem

(Get fortgesat op der 2. seit.)

torer erit virarun zwe' jor beim 'bauer' ze schaffen. Gewäss hëllef dat, an de' mathhéllef vum staat muss voll a ganz unerkant gin. Mé de' fro muss nach me' gréndlech ugepakt gin. Et muss och net nème gesicht gin, dem bauer arbechtskräften ze verschafen, mé et muss virun allem gesuergt gin, dat en der eso' we'neg we' me'glecht brauch.

Dodurch get et me' licht der genug ze fannen, de' him hëlfele seng arbecht all ze máchen, an d'productio'n get och matt anzerechnen ass. We' ower ass dat z'erréchen?

En é'scht méttel ass, d'wirtschafts-gebeier, d'stáll an och d'wunnheiser vum bauer eso' modern a praktesch we' me'glecht anzertichten. Vill iwerfléssig arbecht muss gemácht gin, wann d'scheieren onpraktesch ugeluegt sin, wann d'oflueden vum de recoltien vill leidd erfurdert, well d'hé an d'frichten a schléff hir an dur muss getesselt gin. De' selwecht iwerfléssig arbecht muss dann érem eng ke'er gelécht gin, wa gedresch get an och beim fídderen. Modern scheteren erlobennet nèmeen d'spueren vum vill arbechtskráft, mé och d'ersetzen dovun durch oflued-maschinen. Wo' soss ve'er a fénnef lseidd gebraucht gin, gët et dann matt zwe'n oder hechstens drei dur, de' sech nach net brauchen eso' midt ze máchen. Modern a kamo't stáll sin och net nème besser fir d'we', mé si er-spuren och arbecht a me' beim fídderen. E kamo'te rommelkeller erlabt,

er proppert stréichen, mé et gët och me' se'er a matt mamer arbecht.

Et héscht eben iwerall d'arbecht er-lichter an erofdrecken, bei der sel-wechter léschung a me' kurzer zeit. Dodurch brauch de bauer arbechtsleidt mamer an d'onkeschte gi me' kleng, Natirlech kascht d'maschinen-arbecht och. Mé de' ausgaben stin a kengem verhältnis zo' dénen vum den arbechtskräften, de' o'ni si muss be-zuelt gin, an de' schwerer ze fanne sin. Dat mécht an dat schwer'erst fir de bauer ass d'emánerung vum dé stáll an de wirtschaftsgebeier an d'uscháfong vum de maschinen. Et géhe'ert durzo' e gewéssend kapital, dat net nème bescháft, mé dat och amortise'ert muss gin. Den amortisement ass allerding's licht, well e sech me' we' bezuelt mecht durch dat wat de bauer u lo'n spuert. Fir d'bescháfong vu bé-legem kapital muss de staat matt asprangen, an eventuell och nach durch subsidien d'uscháfong erlichteren a verbéllegen.

Fir elo an de' nächst zeit kommen eso' emánerongen a betriben, de' fer-deg do stin an de' net durch de krich gelidde hun, wuel net a fro. Mir hu genug ze din fir all de' díerfer an de' énzél bauerheiser -stáll a -wirt-schaftsgebeier, de' durch de krich zer-stéert go'wen, érem opzebauen oder we'negstens érem an d'rei ze setzen. De' müssen natirlech virgoen. Mé do ass och de' beschte geléehéit gleich eng (get fortgesat op der 2. seit)

Das elei an Da' elo

hir zeidong dag fir dag a woch fir woch prídegen a mir erkennen et dankbar un, dat d'regírong vum land de selwechte programm we' mir iwer-holl huet. Lósse mir nun oppassen, ob dat verspríchen, dat op Gro'ssherzo-gíngsgeburtstag gemácht ass gin, och gehal an ausgef'ert get, well wann et net agehal get, da wir d'letzeburger land verluer.

Radio Letzeburg ass e letzeburgesche radio. Dofir dauert d'sendong fir d'letzeburger och nèmeen zeng minu-ten den dag. D'sendongen fir d'preisen daueren am ganzen 420 minuten den dag. Nuje, mir kenne nach net kloen. Op Gro'ssherzogsgeburtstag huet d'letzeburgesch sendong keng zeng minuten, mé fofzeng minuten gedau-er (Get fortgesat op der 2. seit.)

rong vum arbechterio's de' enzeg ga-rantie bringet, dat d'welt an 'híren ökonomeschen apparat sech me' gesond developpéeren. An all déne gro'sse wirtschaftsplanen, de' am krich an den demokratesche länner entworf gi sin, ass d'háptmíerkmol eng gerecht distributio'n vum reichtom a vun de besíffiser. Wann d'arbechter an alle länner hir rechter reklame éren dárfen, a gesetzlech grondlagen fir e prak-tesch resultat bestin, da ka ké land me' durch autonom methoden d'ganz welt an den ökonomeschen ruin ge-heien.

Mir hei zo' Letzeburg gin um neie wé matt. Mir spíren, dat de meis géscht op eng praktesch realisatio'n drängt. Wa mir nach e beweis breich-ten, fir anzegelin, dat d'arbechtskráft me' he'ch ewe' an der vergángenhéit ageschätzt muss gin, da get en ons an dem moment bruecht, wann et gíllt d'reconstructio'n vum onsem land ze m'scheteren. Geld kénnte mir an der ganzer welt kre'en, wann ons domatt gehollef wár. Wat ge'nge mir máchen, wa mir op he'ge ke'p geld zeizen, an d'matiere premiére, de' mir brauchen, ge'ng net gelíwert, an all artikelen fir den alldeglechen gebrauch ge'nge net fabriziert gin? We' läng ge'ng et daueren, bis ons heiser érem do-ste'ngen, wa mir op fríem arbechts-kráft wárde missten. Frankreich eleng huet fir 1000 milliarden frang heiser. Brecken a fabriken ze bauen, a we' hé'ch ass de schued an all den anere länner? Mir hu geld a mir kre'en neischt dermatt ze kafen. Wat ons hel-lefe kann, ass d'arbecht. Mir hu vill matiére premiére, wa mir de' emol richtig ausnotzen, a matt der arbeit verbannen, da könne mir ons hémecht érem oprichten.

Kuckt emol d'banknotizen! We' middreg sin haut d'zénsf'ess! En zéchen, dat et net um geld, wuel awer un der arbeit félt. Ere'scht wa vill geschaff get, bëlleg a gudd, da kritt onst geld érem wert, an da gët den zénsfo'ss an d'lícht. Da gin érem art'íele produ-seren.

Soll d'arbecht nèmeen dofir benotzt gin, dem geld érem op d'bén ze hel-len, fir hanneno dovun méssbraucht ze gin? Et ass matt der arbeit, we matt de leidd, de' a schwer'er zeit durchhálen. Well si helleff, wa neischt aneres me' hellefe kann, durfir muss mir si respectéeren, speziell dann, wa mir hir direct durch he'ch le'n a gud-der zeit eppes bidde kenneen.

Eis trainer, monioren a' professoren fir d'culture physique

Text vun der radio-causerie vum Léon Hamus, Letzbu'rg.

Mé haut kënne mir soen, datt de kuren vun de gymnasten, der football-federati'o'n ofstannech sinn. Mir mussen haut vun all dene leidd, de' choiséert gin fir eis jongen a médercher ze erzeen, verlängen, datt se eng richtig elite sinn, de' eso' ze soen den nationalan an demokratesche géischt kristalliséert, e géischt, den alles huet wat proportioneert, iwerleén an equilibreert ass. Op der aner seite ass et ne' deg, datt d'scho'lméschieren physiologie stode'eren; we' sollen se gesin wo' et bei de jongen leidd félt, o'ni eng idt vun hiren organen ze hun.

Haut, no der liberati'o'n, sti mir virum ganz eschte pflichten. D'situati'o'n verla'ngt vum allem akte vu grésstem devouement. Fir nun awer de jongen leidd et beizebrengen, datt se matt con-rage a gutdem hertze sech zu den néess-sietén vun deser ston bekennen, mussen d'ere'er op hir physesch condition nechten. Well wann eis zeit vun eis écorecter verla'ngt, den déne grósse problemen ugepasst ass, de' eng se'er a gudd soluti'o'n verla'ngen, ass et ganz natirlech, datt de' physesch organizati'o'n dem erhechte verbrauch géisch-teger kráft gleich stét.

D'folleg dovun ass, datt, wann eis scho'lméschieren an och d'professoren vun de méttelscholen hir ál methoden ánnern, d'trainer, d'moniteurs an d'professoren fir d'culture physique némmen dann zo'geloss kënne ginn, wann hir éegen erze'ng op eng gudd kentschaft vun der moral vun de jongen leidd fonde'ert ass.

Wat erget sech nach elo dorans? De projé iwert d'charite des sports, den e puer leidd wárend dem krich hei, op uren den vun dem her staatsminister Dupong virberét hun, geseit vir, datt eng national scho'l fir d'méschier an d'professoren vun der physescher erze'ng créé'ert get.

De' professionnell erze'ng kann an dénen vum staat agré'erten académien an den allie'erten länner ergänz'et gin, an och an de courren, de' all jor an eis nationaler scho'l ofgehal gin. Hei sinn nach weider virsché' vun der commissi'o'n:

1) D'normal scho'len huelen dé'l un de lesi'o'nen iwer physiologie a culture physique an der national scho'l.

AUS DER GROSSER WELT

(fortgesetzt vun der I. seite)

fall vun Dikrech sin d'amerikaner bis an d'gegend vu Velanen virgesto'ss. D'preisesch pontonsbrecken iwer der Our leien énnert stánnegem schwe'eren allie'erten artilleriebeschoss. Woltz ass rondero'n Woltz matt der „Fall“ geseibert hun, sin d'schwierekéiten vir éweidere virmarsch iwer d'stekerkop-pen net me' eso' grós. Loftopkärer hu festgestallt, datt d'preisen vun der ganzer westfront truppen eweche'zen, an se no dem osten verschieben. Ledegleich bei Strósbu'rg versichen se nach, terrain a richtung op d'stad zo' ze gewannen. D'fransé'sch offensiv bei Colmar mecht gudd fortschreiter.

An Holland sin d'engländer no hiren virsto'ss no norden, no osten abgeschwenkt, an hun d'preisesch grenz op e puer plazen iwerschreit, a kámpfen sech a richtung op Múnchen-Gladbach durch.

Yugoslawien. — D'menheren vun der kinkelech-yugoslawascher regirung zu London hun d'émisjone'ert. Et war de' énzeg me' gleichké, sech an e'ren zreckze'zen.

Italien. — Folzeng prominent faschisten sin virun engem sondergericht fir krichsverbriecher. Eng láng lösché vun nationalen an internationalen verbriechen ass hinne zur lascht gelegt, énnert aneren de mord vum yugoslawasche kinék Alexander an dem franséschen aussenminister Barthou, láng virun krich zu Marsaille. Zu hinneschen Ekst-Major a commandant vu Yugoslawien, de generol Roatta. Am septemher 1943 hat hien sech gleich op d'allie'ert seite geschloen, an der wann-sénneger hoffnung, dodurch sei kapp ze reiten. De' wandmilieupolitik war ower ganz a gur émsoss. De marschall Tito wáirt net verfehlen, sei bían anzerchen.

England. — De premierminister Churchill hat, we' scho gemellt, am englesche parlament eng grós ried iwer d'englesch politik vun haut a vum mur gehal. 1. England, Amerika a Russland hale net op ze krichen, bis d'preisen an d'japsen o'ni bedengong capitulé'ert hun. 2. Matt der bedengongsi'oser capitulati'o'n ass de' allie'ert flicht, den énnerechte länner ze hálfelefen, nach láng net um enn. 3. D'preisen hun no hirer capitulati'o'n net dat

exilklinik dat net berücksichtige wíll, da mussen d'allie'ert iwert hien ewege'zen. 8. Italien lei um buedem a gé't all dag me' senger vollstánneger zeste'rong entge'nt. D'allie'ert hu gurkeng politesch oder wirtschaftlech combinati'o'n erwárgé'ert, an der Italien nom krich eng roll soll spíllen.

9. Spuenien get nom krich grad eso' we'neg gebrauchet ewe' Italien. De' zwo' lánner waren am krich gént d'allie'ert, si kenne' nom krich kúken, we' si o'ni d'allie'ert auskommen. 10. A Griechenland ass de birgerkrich erwer. Denglesch politik bestó'ng doranner, a Griechenland d'preisen ersatzewerfen, d'griechesch verwaltung erem opzebauen, de' ausgehert bevölkerong matt líewesmittel ze versorgen, an demokratesch wahlen an demokra-

tesch instituti'o'nen ze sechern. Englesch besatzong bleiwt nom krich net am land. 11. D'preisesch offensiv am westen ass musterhaft a mécherhafti vun den Amerikaner gestoppt gin an, et ass secher, datt si de krich net

verlángert, mé bestímmt verkízt. 12. An aller néxter zeit ass eng net confere'nz téschend dem Churchill, dem Roosevelt an dem Stalin. England seitz grós hoffnunge op si, fir datt de krich bal en enn krit a fir datt eng positiv zsummenarbecht nom krich zustand ként.

Griechenland. — Drei griechesch politik, de' énnert der preisescher occupati'o'n minister waren, si we'nt landesverrot ugeklot, a sti virun engem sondergericht. En dovun ass zur zeit an Deutschland a get in contumáccium verurteilt.

Philippinen. — Op der insel Luzon sin d'amerikaner am eiltempo virgereckt an hun d'japsen an zwo' gespleckt. Deitschland. — A Schlesien hu fraen sech virun d'locomotifen vun den zick geworf, fir matt ewaue'ert ze gin. Bis elo si némmen géler matgeholl gin.

Polen. — D'pohnesch widerstandsguppen hun e grósse del zum russesche schnelle virsto'ss beigedron. Aus dem hannerhalt hun si o'ni paws d'preisen iwerfall, an a ville fáll pohnesch zivilleidd a pohnesch gefánger befreit, de' d'preisen als geisehn matgeholl háten.

D'Filme VUN DER WOCH

De CAPITOL spillt des woch de film **La Bataille d'Angleterre**. T'ass de' 4. film vun eng' serie filmen, de' Amerika erans gin huet matt der énnertzung vun amerikaneschen krichsministerum. Fir ze bewiesen, datt och Amerika huet missen matt an de krich goen. Dese film, den nemmen antesch bilier brenge, ass d'episod vun no der niddertag bei Dunkerque bis an d'jor 1941. Mir gesin we' Deitschland eng invasíon gént England virberét hat a wat d'engländer gemácht hun, fir datt d'preisen ni konnte réusse'eren. De' schnell opreschong vun den engländer mussen mer bewonnern. Am film wunne mer de bombardement vu London, Dover a speziell Coventry bei. Mir gesin we' de englesch dopulati'o'n de' preisesch schle' aushílt, bis et England me'glech wor, de preisen och schwe', an eso'guer nach me' fester auszudeelen. Jilder letzburger soll sich de film ukucke goen.

I Madrid a wísch (Ma femme est une sorcière) get am YANK an am CINE DE LA COUR gespillt. D'werbennen vun Hexen wor fré'er zimlech héfeg a we' et schengt, wor dat

och de gebrauch an Amerika. Am infank vun film get en hexeméschier Héweges leif verbrannt, awer viru sengem do' wánscht hien sengen richter, datt seng nokommen solle gin. An hrem sitz ongleichlech spide gin. Dat geschit dann och e puer generati'o'nen láng. An der geschicht, de' mer gesin get et op émol ansicht. Et gelangt der duechter vum hexeméschier, nodém se op eng gewésse maner menschlech gestall ugeholl huet, de géischt vun hrem papp onschiedlech ze mar, a matt hrem mann gleichlech ze gin. De film ass gudd gespillt a gudd opgebaut, awer d'geschicht an sech kennet besser sin.

Les Hommes sur la mer lét am MARIVAUX. Wat mer an dem film héwen, sin zénen aus dem matrosen héwen op engem handelschiff. Et get domat un, we' médercher matt nebst a schnaps op e schiff kommen, dat am hafén lei, durro erléwe mer, wat de matrosen eso' op eng'er fahrt um mier zo'stést, a we' et dénen énzelen herno gé't. Vill handlung ass net am film an e' kommt ons och net voll befriddegen.

fir de bezirk Esch und steieramt Esch-Uelzecht, anzuschicken.

D. — I. De steierfreie betrag den d'frei'et finanzamt we'nt he'eren werbungskátschen a sonnerausgaben a we'nt aussergewé'nelech beláschtongen fir d'kalenderjor 1944 op d'lo'nsteierkárte 1944 agedroon hat, géllt nemmen bis zum 31. dezemher 1944, och dann, wann d'steiermá'sse'ngung ausmá'sswe'is me' lán' dar'ere sollt.

II. Dat géllt och fir d'kammermá'sse'ngung, de' op der lo'nsteierkárte 1944 fir volljá'reg kammer an aner volljá'reg uesche'ereget, op antrag, durch dat fré'er finanzamt agedro'e go'w.

Bei antrag zu D. I. an II. géllt fir d'Kammerjor 1945 dat hei:

Zu D. I. Arbechter, de' am kalenderjor 1945 he'er werbungskátschen a sonnerausgaben we' 380 Frank de mo'nt hun oder aussergewé'nelech beláschtongen hun, kónnen d'androng vun engem fir 1945 gélligen steierfreie betrag op hir lo'nsteierkárte beantragen.

Zu D. II. Arbechter kónnen fir volljá'reg, me' nach net 25 jor al kammer an aner uesche'ereget, de' zum gréssten del op hir kátschen énnertle gin, d'gewá'ngung fir kammermá'sse'ngung fir 1945 op hirer lo'nsteierkárte beantragen, wann des kammer oder uesche'ereget sech a beruffsausbildong bekennen (z. b. durch besuch vun eng'er he'chschol) oder wann des kammer an jor 1944 am krich gefáll sin. D'beruffsausbildong ass der zo'gehó'regkét zu eng'er militáreschen éhnet gleichgestallt, de' am krichsasz stét.

Antrag op steiermá'sse'ngung nom art. D. I. an II. sin ze schecken. Un d'steieramt Esch-Uelzecht, wann den arbechter zu dér zeit, wo' en den antrag stellt, am bezirk vum steieramt Esch-Uelzecht wunn.

Un d'steierdirekti'o'n zu Letzbu'rg, brekereng 46, wann e sos' antzwo' wunn.

Dem antrag muss de' lescht lo'nsteierkárte beigeliege' gin. Antragsformuláren gin durch dat zo'sánneg steieramt zur verfü'gung gestallt.

Aus der REDACTION

Nei erschenge sin: Sté op mel Land, am urtekt an der unio'n erschengen an der unio'n zo'erkann, wíender vum Franz Binnsfeld, vertó'nt vum Kapellméschier Thom an ass am Verlag vun der Paulusdréckerei als separátdrock erschengen an zum preis von 10 fr. am buch- a musikalienhandel ze k're'en.

2) Fir als professore vum der éducation physique ngestallt ze ginn, get verlängert.

a) den diplom vum enger métrichschol' oder vum der normalschol';
 b) den diplom vum der national scho'l fir physesch erze'ng;
 c) en certificat vum enger allhierler academie d'éducation physique, den d'réstrang v'rschr'it;
 d) 2 jor stage an e prakteschen examen.

3) Eis federati'one verlaangen vum all trainer, moniteurs a. e. w. en diplom vum der national scho'l, op dem stéit, datt de leidd u gewéssen lekti'onen déi gehol hunn.

4) All beamten am land, de' aus der kaséire kommen, heliefen de kluppen als trainer, monitor, a kommen all jor e puer wochen an d'national scho'l.

5) Bis datt eis national scho'l ufánke kann, bestét d'virschrift fir d'federati'onen, d'erze'ng vum trainer selwer ze man énnert der opsicht vum commissaire aux sports.

Dat alles ka matt we'negem geld er técht ginn. E bessen gudder wéllen vum alle seiten get dur.

E Vischlag un den hür prisongsdirekter

1946. In eech de pech, vum de preisen g'f'elch ze ginn well eech eng prophétion, weider ginn hüt, schlén, schlén! Belohnung: 3 mént prisongs. No e puer dég go'f eech mat engem schéne'nen auto nat engem valet op Tre'er gefo'ert, wo' eech an der bekanner „Kulturfliegerstätt“ aquartiert go'f. Den hotel war net grad e'scht class, mé e' ass all g'ng, a well eech mech gudd gesecht hunn (der deiwel secht sech net an eso' enger gesellschaft) kritt eech 14 dég geschenkt. Wann én eso' eleng séitz, da get engem d'zeit l'ng, an du war eech all fro, we' eech eng kleng arbecht kritt hunn. Eech hu mech net vernitt domat (et kann é wuel denken). We' eech éraus ko'm an um schalter meng siwe s'chen érem kritt hunn, du kritt eech meng pau: 1.70 Rm. Meng arbecht war net deckel bezuelt. Et ass emol net dur g'ng fir de hillet vum Tre'er op Letzburger ze bezuelen.

Hei no e puer wochen ko'm eng rechnung vum gericht, wo' se mir fir de kasscht, schlofen asw. nach 109.— Rm. bezuelt. Dat ass allenhand l'ng. Dreizeng minuten letzburesch spróch. Mé' kenne mir wirklech net vum engem letzburesche radio verlaangen. En Tro'scht: de signal aus dem unio'nidd gefüllt de leidd och se'er gudd. A we' der kapelmischer vrum der prof' an e pur gudd ubruuchte wider ons Gro'sshertzogin gefeiert huet, huet de ganze corps matt engem feirge vive applaudert. Dat ass allenhand l'ng. Dreizeng minuten letzburesch spróch. Mé' kenne mir wirklech net vum engem letzburesche radio verlaangen. En Tro'scht: de signal aus dem unio'nidd gefüllt de leidd och se'er gudd. A we' der kapelmischer vrum der prof' an e pur gudd ubruuchte wider ons Gro'sshertzogin gefeiert huet, huet de ganze corps matt engem feirge vive applaudert.

Spuert l'ndwirtschafleed orbeditskraft?

(Fortgesetzt vum der 1. seit.)

Gudd a g'rendlech arbecht ze léschten. De' bauerehaff, de' élo érem frésch opgebaud oder emgebaut musse ginn musse engem plang no reconstruierung, den all déne funderonge rechnung dret. So' vill we' ons bekant ass, ass

reclame'eren. Eech sollt baschte v'roserei, mé wat sollt eech man, eech lin geblecht. Bezuelen eech net, da muss eech néss an d'késcht, kre' en eng frésch rechnung fir de kasscht asw. asw.

Elo hiesse eech an der Unio'n, datt onsen hotel am groon eso' st'ark besalt ass, datt én iwert dem aner s'ng b'n fällt. De' kasschtg'nger h'ewe besser we' muencheré vum onsen evacue'eren. An élo wéll eech emol g'ar wessen, ob de' petteren och hire pensio'nspreis bezuelen. Se hu jo de preisen ve'er jor l'ng d'wässer op d'nille gedriwen an hir geschaften matt e gemácht, eso' datt se ganz gudd 30—50 fr. den d'ag, je no der class, bezuele kenne'n.

Dat etiam Dat elo

(Fortgesetzt vum der 1. seit.)

ert. Dat ass allenhand l'ng. Dreizeng minuten letzburesch spróch. Mé' kenne mir wirklech net vum engem letzburesche radio verlaangen. En Tro'scht: de signal aus dem unio'nidd gefüllt de leidd och se'er gudd. A we' der kapelmischer vrum der prof' an e pur gudd ubruuchte wider ons Gro'sshertzogin gefeiert huet, huet de ganze corps matt engem feirge vive applaudert.

Bekanntmachung un d'patroen an d'arbechter ber. d'lo'nsteierk'arten 1945. — D'lo'nsteierk'art 1944 g'ilt och fir d'kalenderjor 1945. Et ass op folgendes opzupassen:

A) Folgend patroen si verlicht, d'erz'ng zong vum den androngen op d'lo'nsteierk'art 1944 (wann de fall gesat ass och op der zwo'ler oder náxter lo'nsteierk'art) ze verlaangen:

I. Patroen, op dénen hirer lo'nsteierk'art 1944 d'steiergrupp IV beschneigt ass, wann d'voraussetzungen fir d'erz'ng vum der kannerduktion fir den e'schte januar 1945 net mé' bestin.

a) weil dat mannerj'egé k'and oder den anere mannerj'egé ugeh'eregen 21 jor kritt huet (v'rum dem 2. 1. 1924) gebur ass) oder net mé' zum stot vum arbechter geh'ert.

(Beispiel: d'k'and ass do't oder et ass ausw'irts ónnerbruecht fir ze schafften).

b) weil den arbechter fir d'mannerj'egé k'and oder den anere mannerj'egé ugeh'eregen d'k'asschten vum énnerehalt an der erze'ng net mé' dret.

II. D'arbechter, de' bestud woren an op der hirer lo'nsteierk'art 1944 d'steiergrupp II oder III age'roen ass, wann d'bestinnes déne e'schte januar 1945 net mé' bestét a bis dohinne ké k'and aus diesem bestidnes er'ring'angen ass.

III. Arbechter, de' bestud sin a k'eng k'anner hunn an op der hirer lo'nsteierk'art 1944 d'steiergrupp III age'roen ass, wann d'bestidnes schon den 31. 12. 1939 bestinnet huet.

IV. Arbechter, de' net bestud sin, op dénen hirer lo'nsteierk'art 1944 d'steiergrupp III nennem do'fir age'roen ass, well se ke papp a k'eng mann hunn a sech, an der ausbildung vum engem beruff be'antagen, wann sech fir hén den 1. januar eng steiergrupp ergel, de' mé' g'onschtig ass oder d'zuel vum de perso'nen, fir de' eng kanneremiss'ng a be'tracht kómt, mé' gro'ss ginn ass.

B Den arbechter ass berechtigt, eng erz'ng vum der lo'nsteierk'art 1944 z' beantragen, wann sech fir hén den 1. januar eng steiergrupp ergel, de' mé' g'onschtig ass oder d'zuel vum de perso'nen, fir de' eng kanneremiss'ng a be'tracht kómt, mé' gro'ss ginn ass.

Den antrag op erz'ng vum der lo'nsteierk'art 1944 ass sp'etstens den 31. januar 1945 bei der gemengeverwaltung ze stellen an der h'rem bezirk den arbechter ze der zeit, wo' en den antrag stellt, wunn.

De' evacue'ert d'arten den antrag hirer gemeng, oder der gemengeverwaltung v'rléen, an der h'rem bezirk si momentan sin.

C. D'patroen g' gebieden, op d'erz'ng zong vum de lo'nsteierk'arten vum h'rem arbechter h'inzewirken a bis zum 15. februar 1945 de' gemass A a B ze erz'ngen, mé' nach net emgem'ert lo'nsteierk'arten 1944 mat engem entspre'chenden vermerk un d'steierdirectio'n zu Letzburger bezw.

Ligue vum de Letzburger politesche prisone'er an déportierten

Section D'ideleng

D'politesch prisone'er an déportiert vum D'ideleng an éngegend si gebieden sech am h'uro vum der Unio'n am stadhaus aschreiwén ze lossen. Familjen de' nach én an D'eitschland am prisong, am K. Z. oder soss engem lager hunn, kenne'n de' betreffend ebentalls aschreiwé lossen an hunn d'recht se an der ligue ze vertréden bis se érem kommen.

D'ligue s'iet an fir d'rechter vum h'ire memberen a jidfer hinsicht.

FAMILJENANNONCEN

E samschdeg, den 27. januar 1945, ass em 10 auer mures an der k'irch vum Rollengerronn eng feierlech Mess fir de' 7 jongen aus dem Rollengerronn, de' gezwóngen an der preisecher uniform gefall sin.

BOREIKO René,
 BRANDENBURGER René,
 GOMAND René,
 KISCH Norbert,
 KODESCH Franz,
 REMACIE Jemp,
 ZEIMET Jules.

D'Unio'n Rollengerronn.

E sondeg, den 28. januar 1945, ass um 10.30 auer mures an der park'och zu Etschen eng feierlech mass, fir de' 3 Letzburger, de' h'irt h'ewen fir henecht ginn hunn.

DIEDRICH Conrad,
 HILBERT René,
 STOFFEL Denis,

fir de member vum der Unio'n

REISDORFF Jules,
 an fir de' 9 jongen aus dem dueref, de' gezwóngen an der preisescher uniform gefall sin:

KUENTZIGER René,
 MERTZ Pierre,
 MARX Vicq,
 CRONAUER Edy,
 JOHANN Edy,
 RONK George,
 WOLFF Paul,
 LUCAS Raymond,
 GOELFF René.

D'Unio'n Etschen.

Verlag vum der Unio'n
 Drok Fr. Boung-Bourger, Letzburger